

Titel: Kapitel II.

Citation: "Kapitel II.", i *1880/1881: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r08-shoot-chptrd1e18100.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: 1880/1881: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel II.

Om Retternes Virkekreds.

§ 6.

Forundersøgelse og andre akcesforiste Retshandlinger i Sager, der hore under denne Lov, foretages af Nnderdommeren som Undcrfsgelsesdommer. Dog kan det i Sager, hvis Paakjendelse hører under Landsretten, eller som fvceve for Hoiesteret, undtagelsesvis af Lands- rettens eller Høiesterels Formand overdrages til et medlem af Landsretten at handle som Underssgelsesdommer.

§ 7.

Af Underretterne kunne ikkun følgende Straffe idømmes, nemlig Bsder, Konfiskation, simpelt fængfel, fængsel paa scedvanlig Fangekoft, fængsel paa Vand og Brsd, Tvangs- arbeide, Ris, Rottingflag samt Fortabelse af en Noeringsret.

§ 8.

Ved Underretterne behandles sg paakjendes i fsrste Instants med den af § 7 følgende Begrænsning:

- 1) Sager angaaende Handlinger, som staa under en Straffebestemmelse, der enten alene eller alternativt med andre Strafarter hjemler Anvendelsen af Formuestraf, simpelt fængsel, Tvangsarbejde, Ris eller Fortabelse af en næringsret;
- 2) Sager angaaende Handlinger, der staa under en Straffebestemmelse, som ikke hjemler Anvendelse af anden Strafart end fængsel paa Vand og Brsd;
- 3) Sager angaaende Handlinger, som staa under en Straffebestemmelse, der hjemler Anvendelse af fængfel paa Vand og Brsd alternativt med Strafarbejde, naar den Sigtede afgiver en fuldstcenoig og troværdig Tilstaaelse, og han eller, hvis han er personlig umyndig, hans værge ikke begjærer Paadsn.melfc ved Landsretten.

Ved Underretten behandles og paakjendes fremdeles Sager angaaende Anvendelsen af Straffelovens § 299.

Embedsforbrydelser og de i Straffelovens Kap. 9—II omhandlede Forbrydelser ere udelukkede fra Underrettens Competence.

§ 9.

Ved Anvendelsen af Reglerne i § 8 kommer, naar Sigtelsen angaar Forjog eller meddelagtighed, den Straffebestemmelse i Betragtning, som vilde være anvendelig, hvis For- brydelsen var fuldbyrdet, eller den Sigtede var Gjerningsmand; fremdeles bliver Lovens al- mindelige Straffebestemmelse at tage i Betragtning uden Hensyn til, at saadanne i Loven bestemt betegnede Omstændigheder maatte være forhaanden, som hjemle Nedsættelse af Strafferammen.

§ 10.

Alle under denne Lov horende Sager, som ikke ved ovenstaaende Regler ere henlagte til Underretterne, behandles og paakjendes af Landsretterne. Finder Forening af Straffesager Sted, sker Behandlingen og Paakjendelsen ved Landsretten, naar nogen af de forenede Sager ligger udenfor Underrettens Competence, og fremdeles, naar den samlede Straf for en Sigtet vilde overskride den ved § 7 dragne Grænsse.

§ 11.

Ved Paakjendelse af de til Landsretten henlagte Sager skulle nævninger medvirke, naar Sagen angaar en Forbrydelse, for hvilken Straffebestemmelsen hjemler Livsstraf eller livsvarigt Strafarbejde, eller nogen af de i Straffelovens Kap. 9—11 omhandlede Forbrydelser.

fremdeles skulle nævninger i Reglen medvirke i andre til Landsretten henlagte Sager, naar Strafarbejde findes at være forskyldt, medmindre den Sigtede eller, hvis han er personlig umyndig, hans værge vælger Paakjendelse uden nævninger. Er den, der sigtes for en af de i Straffelovens Kap. 23—27 omhandlede Forbrydelser, forhen for en faadan For- brydelse dømt til Strafarbejde, finder den her omtalte medvirkning kun Sted, saafremt Sig- telsen angaar en Forbrydelse, for hvilken Strafarbejde er den laveste Straf, naar den første Gang begaas, eller der er forlovet 10 Aar efter udstaaelsen af den tidligere Straf, forend den Handling, som Sigtelsen angaar, blev begaaet.

I de under Landsretten horende Sager, i hvilke de ovenfor forestrevne Betingelser for nævningers medvirkning mangle, kan Landsretten tage et af Anklageren eller den Sigtede fremsat Andragen-de om Sagens Henviisning til nævninger til Folge.

§ 12.

Finder Forening af flere Straffesager Sted, deltage nævningerne i Paakjendelsen naar deres medvirkning udkræves til nogen af de forenede Sager, og fremdeles, naar det paa Grund af den samlede Straf for en Sigtet maatte blive Tilfældet, at Betingelserne i § 11 ere tilstede. Dog bor Forening af Sager mod flere Sigtede, som adskilte vilde kræve Paakjendelse dels med dels uden nævninger, kun finde Sted, naar særegne Grunde findes at gjøre Adskillelsen uhensigtsmæssig.

§ 13.

Retten prøver i Embeds medfør, om en foreliggende Sag efter foranstaaende Regler horer under dens

Virkekreds, og om nævninger skulle medvirke ved Paakjendelsen. Dog bliver herved at iagttage:

- 1) Forsaavidt Afgjørelsen beror paa Etorrelsen af den i det givne Tilfælde forskyldte Straf eller paa Beskaffenheden af den Sigtedes Forklaringer, har Retten forelsbig at følge Anklagerens skjøn (jfr, dog § 197) og kan først efter endt Hovedforhandling afvise Sagen af saadan Grund. Paaanke af Dommen, fordi Rettens skjøn over de nævnte Omstændig- heder har været urigtigt, er udelukket.
- 2) Afvisning under Hovedforhandlingen kan ikke finde Sted, fordi den ved Lands- retten behandlede Sag findes at høre til Underrettens Virkekreds; ei heller, naar den til nævninger henviste Sag findes at kunne være paakjendt uden nævninger, medmindre Hen- visningen til nævninger er i Strid med den Sigtedes i medhold af Loven truffne Valg, og Indsigelse gjøres, forend Lodtrækning til Udtagelse af nævninger er begyndt.
- 3) Er ved upaaankelig Afgjørelse Paakjendelse af en Sag ved Landsretten afstaaren fordi Sagen er antagen at høre til Underrettens Virkekreds, er Underretten bunden herved Er ved Afgjørelse ifølge Paaanke en Sags Paakjendelse ved Underretten afstaaren, fordi den er antagen at høre til Landsrettens Virkekreds, er Landsretten bunden herved.

§ 14.

Under Hoiesterets Virkekreds høre alle Afgjørelser i Anledning af Paaanke af (Be- sværing over) Landsrettens Domme, Kjendelser og Beslutninger, derunder indbesattet Handlinger af det medlem af Landsretten, hvem det maatte være overdraget at handle som Nnder- søgelsesdommer.

Til Landsrettens Virkekreds høre afgjørelser i Anledning af Paaanke af (besværing over) Underrettens Domme, Kjendelser og Beslutninger.

Kapitel III.

Om de Tilfælde, hvor Rettens Personer som inhabile stulle eller kunne ndelnttes fra eller fritages for at handle i Sagen.

§ 15.

Ingen Dommer eller nævning maa handle i en Straffesag, naar han

- 1) selv er Part i Sagen eller er forurettet ved Forbrydelsen eller af Sagens Udfald kan have Skade eller Fordel, eller naar det iøvrigt under Sagen bliver nødvendigt at bedømme hans egen tidligere færd;
- 2) er beflægtet eller befvogret med nogen af Parterne eller dcn Forurettede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien faa nær som Sossende, eller er nogen af disse personers Wgtefælle, værge, Kurator, Adoptiv- eller Pleiefader, Adoptiv- eller Pleieson;
- 3) er beflægtet eller besvogret i op- eller nedstigende Linie eller beflægtet i Sidelinien saa ncrr som Soksende med den i Sagen optrædende offentlige Anklager eller Politi- embedsmand, en privat Anklagers eller den Forurettedes Rettergangsfuldmægtig eller den Sigtedes Forsvarer;
- 4) eller har aflagt Vidnesbyrd eller været Syns- eller skjønsmænd i Sagen eller handlet i den som offentlig Anklager, Politiembedsmand, Rettergangsfuldmægtig for en privat Anklager eller den Forurettede eller som Forsvarer;
- 5) ei heller naar nævningen har handlet som Dommer i Sagen, eller naar Dommeren har handlet som Dommer eller nævning i Sagen ved den underordnede Instants. Ved Anvendelsen af den under Nr. 1 givne Regel bliver dog at iagttage, at den

Omstændighed, at Dommeren, fordi flere Embedsvirksomheder ere forenede i hans Person, tidligere af den Grund har havt med Sagen at gjøre, ikke i og for sig medfører Inhabilitet, naar der ikke efter de foreliggende Omstændigheder er Grund til at antage, at han har havt nogen færegen Interesse i Sagens Udfald.

§ 16.

I de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde er Dommeren, hvis han er Enkelt-dommer, Pligtig efter Kjendelse afsagt af ham selv at vige sit sæde. Beklæder han Retten i Forening med andre Dommere, er han pligtig at gjøre Retten meddelelse om de Omstændigheder, som ifølge foregaaende Paragraf formenes at medføre hans Inhabilitet, hvorefter afgjørelse træffes af Retten, uden at han selv er udelukket fra at deltage i Paakjendelsen af spørgsmaalet.

førend Lodtrækningen af nævninger til en Sag begynder, stiller Rettens Formand I spørgsmaal til Anklageren, den eller de Sigtede og den eller de beskikkede Forsvarere, til Dommerne og nævningerne, om der med Hensyn til nogen af de indkaldte, tilstedeværende nævninger maatte være dem nogen Omstændighed bekendt, som efter § 15 udelukker fra at være nævning i den foreliggende Sag. De herefter opstaaende spørgsmaal Afgjøres af Dommerne i den fæmmentraadte Ret.

§ 17.

Parterne kunne ikke blot fordre, at en Dommer skal vige sit Sæde i de i § 15 angivne Tilfælde, men enhver af dem kan fremsætte Indsigelse mod, at en Dommer beklæder Retten, naar andre Omstændigheder foreligge, som ere egnede til at vække Tvivl om hans fuldstændige Upartiskhed. I Tilfælde af den sidstnævnte Bestaaenhed kan ogsaa en Dommer selv, naar han frygter for, at Parterne ei kunne have fuld Tillid til ham, vige sit sæde, selv om ingen Indsigelse mod ham fremsættes.

De spørgsmaal, der maatte opstaa i Henhold til nærværende Paragraf, afgjøres paa samme Maade, som i § 16 er bestemt med Hensyn til de i § 15 omhandlede Tilfælde.

§ 18.

Indsigelse mod, at en Dommer beklæder Retten, bør fremsættes ved Forhandlingens Begyndelse, under Hovedforhandlingen for Anklageskriftets Oplosning, Indsigelse mod en nævning for Lodtrækningens Begyndelse, jfr. § 16, 2det Stykke. Senere fremfættelse af den heromhandlede Indsigelse tillades kun, naar det fkommes at have været umuligt at fremkomme med den i rette Tid, eller Parten har været i ham utilregnelig Uvidenhed om de Omstændigheder, som begrunde Indsigelsen.

Dommeren er Pligtig, hvor han af egen Drift skal eller vil vige sit sæde, at gjøre dette, førend Forhandlingen begynder, eller under Hovedforhandlingen for Anklageskriftets Op-læsning, medmindre den Omstændighed, som begrunder hans Inhabilitet, er indtraadt senere.

§ 19.

spørgsmaal, om en Dommer af egen Drift skal eller maa vige sit sæde, afgjores, uden at Parterne have Adgang til at ytre sig.

Indsigelser fra Parternes Side mod en Dommers eller nævnings Habilitet behandles i processuel Henseende som andre Formalitetsindsigelser.

§ 20.

Kjendelser, hvorved en Underretsdommer erklærer at ville vige sit sæde, eller hvorved det paalægges eller tillades en Dommer i en Kollegialret at vige sit sæde, eller hvorved en nævning udelukkes, kunne ikke angribes ved noget Retsmidoel. Imod Kjendelser, hvorved Indsigelser imod en Dommers eller nævnings Inhabilitet forkastes, eller hvvrved Dommerens egen Begjæring om at maatte vige sit sæde afslaas, kan der finde Besværing Sted. Naar det strax forlanges, kan i denne Anledning en kort Udslettelse af Sagen tilstaas.

§ 21.

Fra det Dieblik af, da Retskjendelse for, at en Dommer skal eller maa vige sit sæde, er afsagt, er denne Dommer kun berettiget til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ei kunne opsættes.

§ 22.

De om Dommere givne Forskrifter sinde ogsaa Anvendelse paa Retskrivere. Af- gjørelsen af Habilitetsspørgsmaalet Tilfælder den Ret, ved hvilken Retsskriveren er ansat.